

A) Παιδαγωγικό κλίμα και διαχείριση της τάξης

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΣΤΙΑΣΗ
<p>Θεματικός Άξονας 1: Κατανόηση του τύπου του πληθυσμού της τάξης – Καθορισμός και εφαρμογή ξεκάθαρων κανόνων στην τάξη Η γνώση των χαρακτηριστικών σωματικής, κοινωνικής, πολιτισμικής και διανοητικής ανάπτυξης των μαθητών αποτελεί σημαντικό παράγοντα της διαχείρισης τάξης.</p> <p>Θεματικός Άξονας 2: Σχεδιασμός και Οργάνωση Μαθησιακού Περιβάλλοντος Η σωστή διαχείριση του χρόνου, το πνεύμα συνεργασίας και η αποδοτική χρήση των μέσων διδασκαλίας είναι στοιχεία που χαρακτηρίζουν την αποτελεσματική διαχείριση της σχολικής τάξης. Η ευελιξία, επίσης, στη διαχείριση του χώρου, όπως για παράδειγμα η διάταξη των θρανίων, παίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών και συμβάλλει ουσιαστικά στην ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος. Επίσης, σε αυτή τη θεματική ενότητα, περιλαμβάνεται η εξέταση βασικών χαρακτηριστικών της οργάνωσης του μαθήματος, μέσα από τη διαχείριση ομάδων και ατόμων, ο καταρτισμός των ομάδων με βάση το μαθητικό πληθυσμό και τις συγκεκριμένες μεθόδους διδασκαλίας, καθώς και η κατανομή των ρόλων στα μέλη των ομάδων.</p> <p>Θεματικός Άξονας 3: Επικοινωνιακή Ικανότητα - Δημιουργία Θετικού Κλίματος Οι εκπαιδευτικοί, συνήθως, αναπτύσσουν ποικίλες τακτικές και τρόπους για να επικοινωνούν. Μέσα στην τάξη, ωστόσο, η επιλογή του επικοινωνιακού τρόπου είναι δυνατό να επηρεάσει αρνητικά τη δημιουργία αποτελεσματικών σχέσεων με</p>	<p>Τρόποι συλλογής πληροφοριών σχετικά με τους μαθητές της τάξης και προβληματισμός για τη διαχείριση της διαφορετικότητας · Αξιοποίηση βάσης δεδομένων για τα χαρακτηριστικά των μαθητών από τον εκπαιδευτικό · Τρόποι παρακολούθησης διαφόρων περιπτώσεων και επίλυσης συγκεκριμένων καταστάσεων ώστε να επιτευχθεί θετικό κλίμα στο μαθησιακό περιβάλλον · Καθορισμός των βασικών κανόνων και κανονισμών που πρέπει να διέπουν τη διοίκηση μιας τάξης. Σημασία και κριτήρια επιλογής. · Συζήτηση για τρόπους καθιέρωσης των κανόνων αυτών και τεχνικές αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων · Αναφορά στη διαφορά μεταξύ κανόνα και ρουτίνας</p> <p>· Τρόποι διαχείρισης ατόμων και ομάδων (διδασκαλία στο σύνολο της τάξης, εξατομικευμένη, ομαδική διδασκαλία ή συνδυασμός των προηγούμενων τρόπων, σύμφωνα με τους διδακτικούς στόχους και τις ανάγκες των μαθητών) · Εμπλοκή όλων των μαθητών στις δραστηριότητες (τεχνικές αξιοποίησης όλων των μαθητών, σύμφωνα με τις ικανότητες και δυνατότητές τους) · Τρόποι καταρτισμού των ομάδων (κριτήρια σύνθεσης ομάδων) – Κατανομή ρόλων στα μέλη της κάθε ομάδας · Ρόλος του εκπαιδευτικού σε σχέση με την ομάδα · Διαχείριση των στρατηγικών διδασκαλίας και δεξιοτήτων επικοινωνίας σε σχέση με τη διάταξη του χώρου (συνεργατική μάθηση, εργασία σε ομάδες, μέθοδος project, μετωπική διδασκαλία) · Διαχείριση μέσων και υλικών (απαιτούμενα μέσα και υλικά για το κάθε μάθημα / δραστηριότητα) · Φάσεις της διδασκαλίας: Κατανομή χρόνου σε σχέση με τις ανάγκες των μαθητών τόσο σε ατομικό όσο και σε επίπεδο τάξης</p> <p>·</p> <p>Παράγοντες που εμποδίζουν τη διδασκαλία · έλλειψη συγκέντρωσης · διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο · αρνητική συναισθηματική στάση · μη ισότιμη συμμετοχή στο διάλογο · διαφορετικές αξίες και διαφορετική αντίληψη εννοιών · προκατάληψη · έλλειψη σεβασμού · έλλειψη λεκτικής ακολουθίας · Κίνδυνοι που προκύπτουν από μια φτωχή επικοινωνία · δυσπροσάρμοστη συμπεριφορά · αρνητικά μαθησιακά αποτελέσματα · απομόνωση Τρόποι απόκτησης λεκτικής και</p>

<p>τους μαθητές. Σε αυτή τη θεματική ενότητα θα επισημανθούν αναποτελεσματικοί τρόποι επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και οι επιπτώσεις τους στις διαπροσωπικές τους σχέσεις, καθώς και στα αποτελέσματα του διδακτικού έργου</p> <p>Θεματικός Άξονας 4: Διαχείριση συγκρούσεων - Πειθαρχία Το θέμα της πειθαρχίας και της διαχείρισης συγκρούσεων στο σχολικό χώρο επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της μάθησης, καθώς και το θετικό και ασφαλές κλίμα που χρειάζεται η τάξη για να λειτουργήσει. Συνεπώς, είναι σημαντικό ο/η εκπαιδευτικός να αντιμετωπίζει με επιτυχία, μέσα από μια ποικιλία στρατηγικών και δεξιοτήτων, τα προβλήματα που παρουσιάζονται έτσι ώστε να δημιουργείται μια κουλτούρα στην τάξη η οποία θα υποστηρίξει τη μάθηση και την επιτυχία ενός ανομοιογενούς μαθητικού πληθυσμού.</p>	<p>εξωλεκτικής επικοινωνίας · ενεργητική ακρόαση · σωστές ερωτήσεις · γλώσσα του σώματος · ενσυναίσθηση · οπτική επαφή. Στρατηγικές ανάπτυξης θετικού κλίματος σε: Προσωπικό Επίπεδο (σύνδεση με τον εκπαιδευτικό) Μαθησιακό Επίπεδο (έμφαση στα ενδιαφέροντα και ικανότητες του μαθητή για μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του) Κοινωνικό Επίπεδο (σχέση με τους υπόλοιπους συμμαθητές)</p> <p>· Κανόνες λειτουργίας που δεν ισοπεδώνουν την προσωπικότητα και προωθούν την ομαλή συνύπαρξη και συνεργασία · Αποδοχή της διαφορετικότητας, αποφυγή απόρριψης συμπεριφορών · Ενθάρρυνση, διάλογος, έπαινος · Ικανότητες του εκπαιδευτικού στο χειρισμό της τάξης, χωρίς να καταφεύγει σε φωνές, επιβολή ακραίων ποινών ή σε εκφοβισμό · Ενθάρρυνση, διάλογος, έπαινος και επιβράβευση επιθυμητής συμπεριφοράς και αγνόηση ανεπιθύμητης συμπεριφοράς · Ο εκφοβισμός, οι προειδοποιήσεις, οι επιπλήξεις, οι αποπομπές και οι παραπομπές στη διεύθυνση του σχολείου είναι αρνητικές στρατηγικές · Συνεργασία και συνεχής επαφή με την οικογένεια · Ανάθεση υπευθυνοτήτων στο μαθητή · Υπόδυση ρόλων και χρήση της μεθόδου της αναπλαισίωσης · «Υπογραφή» συμβολαίου συμπεριφοράς για κάποιες επιθυμητές συμπεριφορές. Πρόληψη ο σωστός προγραμματισμός ο αξιοποίηση της τεχνολογίας ο αυθεντική προσέγγιση μεθόδων διδασκαλίας, με έμφαση στα προσωπικά ενδιαφέροντα των μαθητών ο σωστή επικοινωνία εκπαιδευτικού - μαθητή ο επίβλεψη κατά τα διαλείμματα ο συμμετοχή σε προγράμματα προαγωγής υγείας ο συμβουλευτικά προγράμματα ο αποφυγή ανάπτυξης αρνητικών προτύπων ο σταθερότητα στις αξίες και κανόνες της τάξης και του σχολείου ο συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες με αποφυγή της δημιουργίας ανταγωνιστικού κλίματος · Ενεργοποίηση όλων των εμπλεκόμενων στη συγκρουσιακή κατάσταση (παιδί, συμμαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς) με σκοπό τη συνεργασία · Αναφορά στη μέθοδο της αναπλαισίωσης · Ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης συγκρούσεων («Εγώ» μηνύματα, ενσυναίσθηση, διευκρίνιση στόχων, διαπραγμάτευση, αναγνώριση δικαιωμάτων στους άλλους)</p>
---	---

B) Αναστοχασμός Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΣΤΙΑΣΗ
<p>Θεματικός Άξονας 1: χαρακτηριστικά της αναστοχαστικής πρακτικής</p>	<p>(i) η ανησυχία του εκπαιδευτικού σχετικά με τους στόχους και τις συνέπειες της διδασκαλίας του, δηλαδή σχετικά με την αποδοτικότητα της διδασκαλίας του, (ii) η κυκλική ή σπειροειδής διαδικασία, με την οποία ο εκπαιδευτικός ελέγχει, αξιολογεί και αναθεωρεί αδιάκοπα τη δική του πρακτική, (iii) η ικανότητα και η διάθεση του εκπαιδευτικού για χρήση διερευνητικών διαδικασιών για τη βαθμιαία αναβάθμιση της διδασκαλίας, (iv) το ανοιχτό πνεύμα, η υπευθυνότητα και η εγκαρδιότητα, (v) η κριτική που ασκεί ο εκπαιδευτικός στηριζόμενος σε τεκμηριωμένα δεδομένα,</p>

Θεματικός Άξονας 2: μοντέλο της αναστοχαστικής διαδικασίας

Θεματικός Άξονας 4: μέσα/στρατηγικές ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

(vi) η ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης μέσω της συνεργασίας και του διαλόγου με τους συναδέλφους,

πέντε φάσεις: (i) διδακτική παρέμβαση, (ii) ανασκόπηση/αναστοχασμός, (iii) εντοπισμός διδακτικών χαρακτηριστικών, (iv) επανασχεδιασμός εναλλακτικής διδακτικής παρέμβασης και, τέλος, (v) νέα διδακτική παρέμβαση, η οποία εμπεριέχει την εκ νέου δράση και σηματοδοτεί το σημείο εκκίνησης ενός νέου κύκλου (Action – Looking back – Awareness of essential aspects – Creating alternative methods of action – Trial)

1. Η συστηματική επισκόπηση αρθρογραφίας-βιβλιογραφίας σχετικής με τον εκπαιδευτικό επαγγελματισμό

Πολλοί εκπαιδευτικοί διαβάζουν έρευνες, άρθρα εφημερίδων και περιοδικών, ακαδημαϊκά βιβλία – υλικό που συντελεί στην επαγγελματική βελτίωση, καθώς παρέχει μία εκτεταμένη πηγή περιγραφής και κριτικής ανάλυσης εκπαιδευτικών θεμάτων. Μέσω αυτών μπορεί ο εκπαιδευτικός να ενισχύσει το 'οπλοστάσιο' των τεχνικών διδασκαλίας του με τη χρήση νέων διδακτικών μεθόδων που προτείνονται και να ελέγξει την αποτελεσματικότητά τους στο πλαίσιο της διδασκαλίας

2. Η καταγραφή ημερολόγιο

Αποτελεί έναν δυναμικό τρόπο καταγραφής της διδασκαλίας στην τάξη, προσέγγισης των πραγμάτων, της σχολικής εμπειρίας και των συναισθημάτων του εκπαιδευτικού. Από τη μία, θεωρείται ότι η καταγραφή του ημερολογίου είναι μία προσωπική και ιδιωτική υπόθεση, από την άλλη, όμως, το «αναστοχαστικό ημερολόγιο» προτείνεται από τους μέντορες ως ένας δείκτης του τρόπου σκέψης των εκπαιδευτικών. Αποτελεί μία συστηματική διαδικασία για την ανάλυση και τον αναστοχασμό της διδασκαλίας, καθώς προωθείται μέσω του ημερολογίου η συζήτηση του εκπαιδευτικού με τον εαυτό του για θέματα που τον απασχολούν, στα οποία μπορεί να ανατρέξει αργότερα για να σκεφτεί συγκεκριμένα θέματα ή διαδικασίες.

3. Η παρακολούθηση της διδασκαλίας άλλων εκπαιδευτικών

Είναι μία συνεχόμενη διαδικασία η οποία προσφέρει την κατανόηση των περίπλοκων στοιχείων της σχολικής τάξης και υλοποιείται όταν είτε ο νεότερος εκπαιδευτικός διδάσκει, παρακολουθούμενος από τον μέντορα, είτε ένας παλαιότερος έμπειρος εκπαιδευτικός διδάσκει, παρακολουθούμενος από νεότερους εκπαιδευτικούς. Η συστηματική παρατήρηση της διδασκαλίας άλλων εκπαιδευτικών είναι μία γρήγορη κι εύκολη τεχνική για τη συλλογή πληροφοριών για θέματα που μπορεί να απασχολούν έναν εκπαιδευτικό και, γι' αυτό, παρέχει απαντήσεις σε κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μιας κατάστασης.

4. Η ανάπτυξη δικτύων επαγγελματικής συνεργασίας

Η αναστοχαστική πρακτική ενισχύεται όταν αυτή συμβαίνει σε σχέση με τους άλλους συναδέλφους, εκπαιδευόμενους, μέντορες,

εκπαιδευτικούς. Έτσι, ο εκπαιδευτικός για να εξελίσσεται ως επαγγελματίας, καλείται να βρίσκει πολύτιμες ευκαιρίες (επιμορφωτικά σεμινάρια, ημερίδες, συνέδρια, μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών) να κοινοποιεί, να συγκρίνει τις εμπειρίες του, να δέχεται συμβουλές αλλά και να υποστηρίζει και να συμβουλεύει τους συναδέλφους του αμοιβαία. Άρα, ο ρόλος και η ευθύνη του εκπαιδευτικού δεν εξαντλείται στο περιθώριο της σχολικής τάξης αλλά θα ήταν επιτακτικό να αναπτύσσει δίκτυα και συνεργασίες με άλλα άτομα, ομάδες και οργανισμούς τα οποία λειτουργούν αποτρεπτικά προς τον ατομικισμό και την εργασιακή απομόνωση του εκπαιδευτικού

5. Η μικροδιδασκαλία

Η μικροδιδασκαλία αποτελεί εργαστηριακή άσκηση διάρκειας 5 έως 20 λεπτών, ανάλογα με το μοντέλο που ακολουθείται κάθε φορά, κατά την οποία ο εκπαιδευτικός διδάσκει μια διδακτική ενότητα σε ένα μικρό ακροατήριο, αποτελούμενο από συναδέλφους του με σκοπό την εξοικείωσή του με συγκεκριμένες διδακτικές δεξιότητες. Βασικό στοιχείο της είναι η βίντεοσκόπηση της διδασκαλίας ώστε, εκτός από τους εκπαιδευόμενους, να είναι σε θέση και αυτός που διδάσκει να δει τον εαυτό του στο βίντεο ως διδάσκοντα, αμέσως μετά την πραγματοποίησή της ή και αργότερα. Μετά την προβολή ακολουθούν ο διάλογος και η συζήτηση από τους εκπαιδευόμενους και τον επόπτη-παιδαγωγό ώστε να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν επίγνωση όλων αυτών των δεδομένων της διδακτικής τους πρακτικής.

6. Η συνάντηση εκπαιδευτικού-μαθητή

Η συνάντηση εστιάζει στη συζήτηση που αναπτύσσεται μεταξύ μαθητή και εκπαιδευτικού. Έχει τη μορφή της άτυπης συνέντευξης και αποτελεί ευκαιρία ώστε να αποκτήσουν και οι δύο μία κοινή κατανόηση της φύσης της διδασκαλίας και της μάθησης και να συζητήσουν τι τους φάνηκε ενδιαφέρον, τι εύκολο, τι δύσκολο και τι άλλαξε. Συζητούν ακόμη τις δυσκολίες που συνάντησαν και προγραμματίζουν από κοινού μελλοντικές δραστηριότητες. Αυτή η διαδικασία θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε ολόκληρη την τάξη και ορισμένα θέματα να αντιμετωπιστούν συλλογικά. Σε κάθε περίπτωση πάντως, πρέπει να ληφθεί υπόψη η αξία της ανατροφοδότησης που λαμβάνει ένας εκπαιδευτικός για τη διδασκαλία του από τα σχόλια των μαθητών του.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(Οτιδήποτε κρίνει ο/η εκπαιδευτικός ότι πρέπει να γνωρίζει ο αξιολογητής σχετικά με τη διαχείριση της τάξης και το παιδαγωγικό κλίμα στην τάξη του)

Μπορεί να αποτυπωθούν κάποια (3,4 ...) από τα παρακάτω στοιχεία που συνδέονται με επιδιώξεις της διδασκαλίας του **και στα οποία ο/η εκπαιδευτικός αποφασίζει να εστιάσει γιατί ο/η ίδιος-α τα θεωρεί σημαντικά για το παιδαγωγικό κλίμα και διαχείριση τάξης. Ουσιαστικά σε αυτά καλεί τον/την αξιολογητή-τρια να εστιάσει ιδιαίτερα κατά την παρατήρηση της διδασκαλίας του.**

- Δημιουργία ασφαλούς και ευχάριστου περιβάλλοντος στην τάξη που προδιαθέτει όλους-ες θετικά (π.χ διακόσμηση αίθουσας, χρήση κατάλληλων υλικών και μέσων).

- Σεβασμός προς τους μαθητές/τις μαθήτριες και διασφάλιση ισότιμης συμμετοχής όλων στη διαδικασία (π.χ κατάλληλα μοντέλα διδασκαλίας & διαμόρφωσης της τάξης, λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα και ιδιαίτερες κλίσεις των μαθητών, διαφοροποίηση της διδασκαλίας σε οπτικό, ακουστικό, κιναισθητικό επίπεδο).
- Δημιουργία θετικού και υποστηρικτικού κλίματος στην τάξη (π.χ. πώς παρέχεται η ανατροφοδότηση στις εργασίες των μαθητών, πώς γίνεται η αξιολόγηση των μαθητών κ.λπ.).
- Ανοιχτή και προσιτή σχέση με τους μαθητές/τις μαθήτριες.
- Προώθηση πνεύματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ του ίδιου και των μαθητών / μαθητριών.
- Προώθηση του αλληλοσεβασμού μεταξύ του ίδιου και των μαθητών / μαθητριών , αλλά και των μαθητών μεταξύ τους.
- Χειρισμός και επίλυση διαφορών, συγκρούσεων ζητημάτων πειθαρχίας. Ενέργειες για την πρόληψή τους (συμβόλαιο τάξης κ.λπ.).
- Διαμόρφωση κλίματος αποδοχής της διαφορετικότητας (π.χ πώς προσεγγίζονται οι μαθητές, που ανήκουν σε ευαίσθητες ομάδες, μαθητές με Ε.Ε. Ανάγκες κ.λπ.).
- Στο σχεδιασμό της διδασκαλίας και στη γενικότερο χειρισμό της τάξης λαμβάνονται υπόψη και περιλαμβάνονται δράσεις αναγνώρισης και αποδοχής της κοινωνικο - πολιτισμικής ετερότητας στο πλαίσιο της σχολικής ζωής (π.χ μαθητές ρομά, μετανάστες,κ.λπ.).
- Δράσεις και ενέργειες που επιτρέπουν την ενεργό εμπλοκή μεγάλου αριθμού μαθητών στις μαθησιακές διαδικασίες και ευνοούν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, την διερεύνηση (π.χ. ομαδοσυνεργατικά μοντέλα, διαφοροποίηση της διδασκαλίας, ενεργητικές μέθοδοι π.χ. επίλυση προβλήματος).
- Δράσεις που καλλιεργούν δεξιότητες αυτορρύθμισης της μαθησιακής και κοινωνικής συμπεριφοράς (π.χ δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, αυτοπαρατήρησης, αυτοαντίδρασης - τι έκανα καλά, τι θα μπορούσα να κάνω καλύτερα τι πρέπει να αποφύγω την επόμενη φορά).

Ενέργειες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη στάσεων και ικανοτήτων στη διαχείριση συγκρούσεων και ανάπτυξη κοινών δράσεων (π.χ διαχείριση θυμού, διαμεσολάβηση, παιχνίδι ρόλων, εμπλοκή γονέων κ.λπ.).

ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

(ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, χρήσιμα στοιχεία για τη μέχρι σήμερα πορεία του τμήματος, δυνατότητες σχολείου, εξοπλισμός κλπ)

μπορεί να περιλαμβάνει κάποιο/α από τα παρακάτω:

- Α. Στοιχεία που αναδεικνύουν το παιδαγωγικό κλίμα και τη διαχείριση της τάξης (ή/και του σχολείου γενικότερα) από τον εκπαιδευτικό και αξιοποιούνται κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση της διδασκαλίας, για παράδειγμα:
 - κοινωνικο-οικονομικό και πολιτισμικό υπόβαθρο,
 - ενδιαφέρον,
 - εμπόδια μάθησης κ.ά.
- Β. Στοιχεία που συνδέονται με ελλείψεις ή προβλήματα στις υποδομές ή/και στον εξοπλισμό του σχολείου και δημιουργούν δυσκολίες στη βέλτιστη υλοποίηση της διδασκαλίας, για παράδειγμα:
 - Απουσία υλικοτεχνικής υποδομής (διαδραστικός πίνακας ή Η/Υ και projector στην αίθουσα διδασκαλίας, αθλητικό υλικό, μουσικά όργανα κ.λπ.).
 - Έλλειψη θεματικών αιθουσών (π.χ. Βιβλιοθήκη).
- Γ. Στοιχεία που συνδέονται με το σχολικό κλίμα και το βαθμό συνεργασίας σε βάθος μεταξύ των εκπαιδευτικών (π.χ συνεργασία με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο τμήμα.
- Δ. Τυχόν προγράμματα ή δράσεις στο πλαίσιο της σχολικής ζωής στις οποίες συμμετέχει η τάξη ή το σχολείο (π.χ Αγωγή Υγείας, Πολιτιστικά, Περιβαλλοντικά) και σχετίζονται με το παιδαγωγικό κλίμα και τη διαχείριση της τάξης (π.χ δράσεις για τη σχολική βία).

